

Positiones medicae variae earumque praecipuae de podagra / [Franz Hesporn].

Contributors

Hesporn, Franz.
Major, Johann Daniel, 1634-1693.
Universität Kiel.

Publication/Creation

Kiel : J. Reumann, 1679.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/nfgmt5uj>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

POSITIONES MEDICÆ VARIAE

Earumque præcipuæ de

PODAGRA

Quas Consensu & Autoritate Medicæ Facultatis,

DISPUTATIONIS INAUGURALIS LOCO
Pro Licentiâ consequendi Summos in

Arte Salutiferâ Honores,

SUB PRÆSIDIO

JOH. DANIELIS MAJORIS,

Phil. & Med. D. Anatomes & Med.

Præticæ Profesforis Publ.

Anno 1679. Mensis Maij Die 8. Horis ante - & post - merid.

In Auditorio majore defendendas edit

FRANCISCUS HESPORN,

Corbacco Waldeccus.

KILIAE

Imprimebat Joachimus Reumann, Acad. Typogr.

Viro Præ-Eximio, Spectatissimo, Integerrimoq̃,
DN. JOSIÆ CALDEN,
In Incluta Imperiali Rep. Hamburgensi
Pharmacopœo ac Civi dexterrimo,
Cognato ac Evergetæ à plusculis annis suo,
sincerâ animi devotione
perpetim colendo,
INAUGURALEM HANC DISPUTATIONEM
in Amoris constantis signum,
& continuandi porrò boni Affectus Incitamentum,
cum prolixo
omnigenæ Prosperitatis, Tranquillitatis,
ac Benedictionis Divinæ
Voto

officiose inscribit
FRANCISCUS HESPORN,
Medicinæ Candidatus.

I. N. I.

Thes. I. Circumspectè procedendum in determinandis Medicaminum a- gendi Modis.

§. 1.

Est quidem perutile, & res Medico Philosopho, quem Hippocrates ob multiscientiam *ισόθεον* vocat, planè digna, non acquiescere in invento ægritudini alicui, competente auxilio, in materiâ ejusdem congruè electâ, & in perspectâ virtute ejus per multiplicem Experimentiam; sed eniti quoque ulterius, nulla non, ut ita dicamus, ejus in corpus assumpti vestigia diligenter prosequi, ingenioseque deprehendere, quid hæ aut illæ ejusdem particulæ, in hac vel illâ parte, his vel illis Tincturis specialibus irriguâ, verisimiliter acturæ aut pasuræ sint, & quatenus ex his successus rerum salubris aut non salubris, sperandus aut desperandus sit, conjecturâ haut inficetâ præfagire.

§. 2. Sed nec confidenter omnia juxta hypotheses hodiernæ Philosophiæ Experimentalis nimium-sapidæ, per Sal Alkali & Acidum, sunt protinus declaranda, cum forsitan præterea dentur nobilioris indolis Corpora, à communi Elementorum quaternario, Sulfureque (si quod est) & Mercuriali Principio (multis adhuc dubiis obnoxio) distincta; Principiaque rerum materialia non sunt ad organum Gustus unicè, sed aliorum sæpe etiam Sensuum, stringenda.

§. 3. Et imprimis Particularum Figuras, Numerum, Taxin, & Motus Mechanicos aliosvè, accuratâ mente hario-
lari convenit: id quod non unicuique datum est, Medicum

Dogmaticum, Polymathiâ peculiari clarum, à rudi ac mero distinguit Empirico, & à Willisio noviter in egregio Pharmaciae suae Rationalis opusculo, haud infeliciter tentatum liquet.

Thes. II. Propriè Medicus ad Medendum non potest cogi.

§. 1. Hoc est, si ex rigore Philosophico loqui velimus, quemadmodum Voluntas, ob concreatam sibi Libertatem Arbitrii, per naturam suam cogi non potest, ut aliquis quid invitus faciat; sed contradictoria maximè sint, velle & non velle; quod generalioribus verbis, fundamentum omnis contradictionis subministrantibus, his exprimitur, Impossibile est, aliquid simul esse & non esse: ita inutilis quæstio Medico-Legalis foret, An ullo jure Medicus Christianus in casibus certis ad medendum possit cogi?

§. 2. Ut tamen faciliores simus, capiemus Coactionis vocabulum aliquantò mollius, pro tali Actu, quo per Argumenta certi ponderis, reluctans aliquandiu Medici animus sensim, & sub conditione tali, quæ bonæ ejus existimationi non noceat, adducitur, ut voluntatem suam voluntati alterius accommodet, quodque præstare antea noluit, velit, Conscientiâ videlicet vel Necesditatis inductus, vel juratæ in Magistratum jubentem Obligationis, vel proprii Officii, in casu scil. tali, quo Medicus curationis partem aliquam jam actu susceperit.

§. 3. Secus si fecerit, Aegrumque proprio ausu dereliquerit, si quid adversi accidat, culpæ reus erit, ut loquitur Justinianus lib. 4. Institut. de Lege Aquiliâ (vel Tit. 3.)

§. 4. etiam si gratis ipsum ab initio curandum susceperit.

Thes.

Thes. III. Ægri in Medicum Confidentia sæpe plus valet, quàm præstantissima etiam Medicamenta.

§. 1. Etenim si quid roboris Spiritibus est, (uti plurimum ejus est) ad Temperaturam corporis variandam, adeò ut Medici, in dirigendâ Ægrotantium suorum Valetudine, inter primas Diætæ curas ponant etiam hanc, quò Animus ab omni perturbatione liber, ipsis commendetur; utique peculiaris quædam & obstinata in Medicum potius hunc, quàm in alium, inque Medicamentum potius hoc, quàm in aliud, Phantasiæ Propensio id efficiet, ut propius citiusque ad Scopum convalescentiæ accedatur, quàm si citra eandem foret: id quod per experientiam quotidie patescit.

§. 2. Multumque in praxi juvat Medicos, ut Ægri non desiderio solum agantur, sed inexpugnabili etiam spe recuperandæ Valetudinis;

Thes. IV. Sostra Medicorum, præterquam quod justissima sunt, peculiariter etiam sunt privilegiata.

§. 1. Hæc Prærogativa consistit partim in hoc, quod Medico Salarium debeatur, etiam non promissum, aut Honorarium civilius dicendum, illique Eventus Mortalitatis (à cordatis hominibus) non imputetur, si videlicet in Arte suâ peritus, diligentem ægri curam habuerit: partim ac præcipuè in eo, quod in concursu Creditorum deim Prioritas ipsi conceditur.

§. 2. Cum hac conditione veruntamen, ut Privilegi-

um Prælationis restringatur ad Curam saltē, eo in Morbo adhibitam, ex quo postea Æger decesit : de quo plusculis videatur Carpzovius part. 1. Constitut. 28. Definit. 45.

§. 3. Ratio Legis citra dubium fundatur in hoc, quod quemadmodum Sanitas, Felicitatis humanæ pars existens omnium maxima, non alterius externi finis, sed sui ipsius gratiâ expetitur, reliquis Artibus omnibus nihil per se expectandum, sed omnia externi saltem cujusdam finis gratiâ efficientibus, ut nos docet Sennertus Illustris, cap. 1. Instit. Ita Prælatio illis meritò tribuatur, qui Vitæ Servatores, quoad poterant, erant optimi maximi, quo beneficio utique (in rebus secularibus) homo homini nescit præstare insignius.

Thes. V. Redditio Receptarū ex Pharmacopolio, quæ absque consensu Medici fit, non inutilis solūm est, sed iniqua etiam, & quandoq; periculosa.

§. 1. Receptum, sive Recepta, dicendum sit, ad denotandam Medicamentinon Officinalis, sed Magistralis Formulam, hîc equidem perinde est, postquam de Verbis altercariminimè volumus.

§. 2. Redditionem verò Receptæ, à Pharmacopæo factam nesciente Medico, aut sciente quidem, sed repugnante, planè inutilis est, quod quemadmodum impetrato fine cessat actio, ita Media quoque ad Sanandum adhibita, superflua evadunt : post semel oppugnatum Morbum videlicet, qui cum circumstantiis exactè iisdem nunquam denuò Ægrum pristinum invasurus est. Quin potiùs maxima semper

per in Individuis vel Singularibus occurrit varietas, & ob hanc speciales identidem scopi ad medendum, in animo Medici variantur, quos ne Medici quidem ipsimet extranei, vel ad curam ejusdem Ægri non invitati, judicium tamen in Medici actiones de facto ferre audentes, non assequuntur afflatim, quoniam speciales Morbi ac Ægri circumstantiæ ipsis sunt ignotæ.

§. 3. Adhæc duplex imprimis Injuria Medico fit, per iteratas aut reciprocantes istas Receptarum inter Pharmacopæum ac Ægrum, nesciente earum Autore, oberrationes; una, quæ bonæ illius Existimationi, altera, quæ Bursæ obest.

§. 4. Dum enim quæ semel in rem præsentem circumspectè ab ipso ordinata sunt, temerè alteribi adhibentur, non minùs Eventum qualemcunque sequiorem Fama, loquax malum, in culpam Scribentis convertit; quàm Ægri eidem abstrahantur, quò minus porrò obligentur ipsius meritis; Pharmacopœo interim, vel septies renovante ac præparante ejusdem Receptæ Formulam, quoties Ægri ancilla puervè fert.

§. 5. Quodque pejus, non desunt homines, qui non privatis solùm, suis ac suorum usibus, in ulteriorem ægritudinis & Sanationis eventum, reservant istiusmodi Formulas, semel ex Pharmacopolio redemptas: sed aliis insuper, Medicum licet consulturis, easdem obtrudunt, ut sibi saltem ex prospero, si porrò detur, successu, accedat gratia. Quale quid, coram oculis DEI, species est vel Furti vel Homicidii manifestissima; quoniam Medico violenter amplior bene merendi occasionem amputant, omnique jure debitum ipsi Honorarium præscindunt.

§. 6. Ut taceam denique, infaustè rem sæpe succedere: qualis erat, de quâ Disputationis Præses privatim perhibuit,

buit, præscriptum à se olim utiliter fuisse Viro cuiusdam robusto, Vomitorium, quod is Inappetentiâ Ventriculi, ex Pituitæ impactu laboraret. Post trimestre dein elatam Fœminam, consumptam Phthisi, cui idem Vomitorium ineptissimè subministratum ab Adstantibus, Exsequias acceleraverat ex eo, quod Inappetentiam quoque in illâ deprehenderint; sed à Causâ Morbi planè diversâ, h. e. exhaustis per Tabem Spiritibus, oriundam.

§. 7. In bene constitutâ Republicâ quomodo magnis Abusibus his ac Ataxiis medendum sit, non intempestivum aut difficile foret, addere: Sed nolumus longiùs evagari.

Thes. VI. Nova Partium Divisio in Firmas ac Fluidas, convenientior est Hippocraticâ Veteri, in Continentes, Contentas, & Impetum facientes.

§. 1. Nam etiam Impetum facientes, vel Spiritus, è numero Contentarum sunt, h. e. Fluorum: quorum alios Palpabiles ac labiles constituimus, vel Humores, alios Impalpabiles ac diffiabiles, vel Spiritus modo dictos, formam auræ summè mobilis habentes aut Luminum, quæ in Radiationes certi generis cientur.

§. 2. Estque in gratiam Tironum de Partibus firmis, quas solidas vulgò nominant, monendum; Primum ut caveant, ne solidam ac duram habeant pro unâ eademque, cum Musculi, Membranae, Venæ, Cerebrum, corpora utique firma vel solida sint; veruntamen non sunt dura.

§. 3. Nam hæ præcipuè Conditiones sunt vel Attributa

buta Partis solidæ: Immediatus & arctus Particularum componentium contactus, imò tenax earundem implexus, & mutuæ Exceptiones; perseverans aliquandiu singularum Motus harmonicus, factâ totius Corporis, aut Organi aliqujus majusculi Motione; ac demum indifferenter se ad Duritiam ac Mollitiem habere.

§. 4. Hinc de Spiritibus tenendum; in genere quidem, præcipuas Corporis Fluidi conditiones esse has, ut Particulæ illius in superficie laxiùs contingant se, nec mutuis sibi implexibus uniantur; ut ab extrinsecâ pellente, vel etiam intrinsecâ corporis, in quo sunt, fermentativâ vi, in motus indifferentes acti, ad nullam certam restringantur coordinationis legem aut formulam; ut indifferenter æquè ad conditionem naturæ suæ homogeneam aut heterogeneam se habeant; & ut in Agitatione sui, per propriæ Molis parvitatē, quæ habetur in singulis particulis, perq; Figuræ Rotunditatem, haut leviter juventur.

§. 5. Ad Attributum tamen posterius hoc quod attinet, cavendum, ne Traditionibus vulgò receptis nimium tribuentes, quasi Corpora Rotunda ad Motum præ cæteris aptiora sint, & explicare volentes ex isthac hypothese Motus sæpe celerrimos, qui de Spiritibus nostri corporis observantur, in statu tam bonæ, quàm perditæ Valetudinis, decipiamur. Nam ex: gr: Globuli lignei utique volubiles sunt, sed in spacio libero, & ut singuli non mutuò contingant se, supra planum æquale & aliquo usque præsertim inclinatum.

§. 6. Spirituosarum verò Minutiarum Figura si talis esset, intra Tubulos Nerveos certè aut Arteriales &c. (atque sic in spacio minùs libero, concavo, ac tortuoso) globuli plures identidem, agminatim supervenientes globulis præcedentibus, in motibus suis se mutuò impedirent.

Thes. VII. Actiones Animæ materiales pleræque non Simples sunt, sed Compositæ aut Decompositæ.

§. 1. Communiter siquidem Actiones in Corpore humano in Naturales, Vitales, Animales, aut etiam Genitales solent dividi, & quicquid Anima nostra auxilio Corporis peragit, ad unam earum aliquam reduci.

§. 2. Sed certè paucissimæ earundem adeò uniformes aut puræ sunt, quin ob texturam Organi, à quo fiunt, videantur potius ex duabus aut pluribus simplicibus compositæ, exemplo Respirationis; quæ vitalis Actio videtur, cum simul maximè animalis sit; Sensuum item externorum, ubi Sensus, Motus Fibrarum, & Vitalitas concurrunt; Geneanthropias verò præcipuè, in quâ omnia Factionum Animæ genera accumulantur.

Thes. VIII. Pestis non denotat certam Morbi speciem, sed indolem quandam potius plurium Morborum.

§. 1. Communiter Doctores Tractationem de Peste, ultimò subnectunt Doctrinæ de Febribus, quæ Ipsi referuntur ad primum summum genus Morborum, vel Intemperies: quasi non etiam Anginæ, Pleuritides, Peripneumoniæ, malignæ ac epidemiæ, Pestem constituent, quæ propriè ad Morbos Conformationis, tanquam alterum summum genus Morborum, dicuntur pertinere: aut deleteriæ Intestinorum Exulcerationes quoq; (quas sequitur Alvi fluxus cruentus ac dolens) non habeantur; quæ ad tertium
sum.

summum Genus, vel Morbos solutæ Unitatis, aliàs pertinent.

§. 2. Itaque tenendum, Pestis tractationem, in Medicinâ Speciali, quam vulgò Practicam vocant, propriè locum non mereri; sed reducendam ad Generalia, ubi de Accidentalibus Morborum Differentiis agitur, ac dicendum, omnem illam ægritudinem Pestem esse, quæ in eodem loco citò plerosque invadit, ac plerosque eorum citò jugulat.

§. 3. Ut tamen Majorum Autoritati meritò quid demus, addendum, Pestem nisi omnem, esse Febris Malignæ Speciem, rarò tamen existere sine Febre.

Thes. IX. Ad Protestationem de Præcedentiâ, à Medicis seriò faciendam, J Cti quod hodie excipiant, non habent.

§. 1. Non intelligimus hîc Præcedentiam J Ctorum præ Medicis, vulgari Scommate notatam; Præcedat Fur, sequatur Carnifex. Quæ cavillatio ociosum calumniatoris primævi Inventum est, Prudentis cordatiq; Viri indignum labiis, & ingenuâ mollique Suadâ Celeberr: Dn. D. Th. Bartholini festivè discussum, in peculiari ad D. Casparum Thurmannum, J Ctum Lubecensem doctissimum Epistolâ, (Act. Hafniens. Vol. 4. obs. 81. pag. 189.) quâ docet, convenienter Doctores Juris & Medicinæ sæpe haberi in unâ eademque personâ, tanquam communi Astreæ & Apollinis contubernio; Medicosque non minùs olim exstitisse, quàm hodiernum passim fieri Senatores & Consules Urbium, Assesores in Tribunali Justitiæ, aut Consiliarios Principum:

§. 2. Nam utriusque Functionis Homines ad unum Finem conspirare; Honestè videlicet vivere, Alterum non

lædere, & Suum cuique tribuere; tam Justitiam, quàm Sanitatem.

§.3. Sed aliam quandam majoris momenti rem, inter ipsosmet Medicos à quampaucis perspectam, hic innuimus; & seriò tandem ac solenniter Protestamur, injuriam, si ita loqui liceat, in multis casibus fieri Causæ Morbificæ, dum præjudiciosè, ac supinâ nimium credulitate, pro Effectis habentur: Effectis contra aliquibus, vel Symptomatibus, indignè Præcedentiæ titulum conferri, ut pro Causis habeantur.

§.4. Quorum utrumque cum Ægroti periculo conjunctum est. Nam si fidem meretur Ciceronis egregii Effatum, Medicos inventâ Causâ Curationem habere facilem; quis è contrario non videt, quàm dubio Eventui se ac Ægros suos committant, qui ultra Empiricam qualemcunque peritiam non progressi, verisimilem morbi Causam, à secundario Pathemate vel Effectu distinguere nesciunt, & sic lubricæ basi superstruentes minùs accuratam Medendi Methodum, ne Erroris quidem Suspicionem habent aliquam, sed vel Luctatorum more, obligatis cum Hoste oculis congregiuntur, vel tanquam Viatores, amisâ viâ regiâ, in Sylvis incognitis vagantur.

§.5. Quæ ut liqueant clariùs, pauca saltem exempla producemus, quæ memoriæ nunc subeunt, accuratiùs ponderanda, à limatioribus Ingeniis.

§.6. Illorum primum est, quod vulgò putant, Iram ex Bilis exundantiâ oriri; cum potius illam sequatur hæc: id quod infra distinctiùs patebit, quando de Irâ dicetur, tanquam Causâ occasionali Podagræ.

§.7. Alterum est, Hepar malè affectum, quandoque dici causam Hydropis, ichorosum suppeditantis Sanguinem;

nem; cum potiùs malè affectis Abdominis partibus, & serpente altiùs altiusque intestino diluvio, non possit non Hepar tandem ipsum quoque in partem calamitatis protrahi, ac foris primum, hinc in penetralibus contabificè affici, nullâ ampliùs medendi spe relictâ, ob contractam undique νέκρωσιν.

§. 8. Tertium est, Suppressionem Sanguinis Menstrui aut Hæmorrhoidialis, in aliquibus Subjectis fieri Causam Cancri; cum multò frequentius accidat, ut ex Cancro utcunque confirmato, exulcerato, & cuniculos agente, ob Sal fermentale destructivum, partemque mortificans, in totum tandem subrepens sanguinem, Fermentum hujus nobile aliàs, quod in servitutum Menstruæ expurgationi semicriticæ promovendæ fuisset, pervertatur in Fœminis; aut Hæmorrhoidialis consueta Evacuatio, simili modo in Viris sufflaminetur.

§. 9. Quartum est, Scabiosorum Saniem, in Pustulas elevatam, esse partem immundi Fomitis, à naturâ ex Sanguine eò propulsi; cum potiùs Vermiculi scabentes, & tanquam Talpæ omnium minimæ, Cutim suffodientes, cum indifferentiâ ad Cacochymicum vel non-cacochymicum corporis habitum, sint Causa Purulentæ istius Colluviei, eâ ratione, quatenus moribus suis, præsertim circa Lunæ crescentis tempora, à Poro uno in alterum se penetrant, inque tenerrima Cutis stamina debacchantes, clàm eandem exulcerant: unde humor subtilis transsudat, & collectus cum tempore in diverticulis extra vasa, subacescit ob moram, & ob inhærentiam simul fibrosarum partium, superventu caloris finitimi, spissior demum redditur ac saniescit.

§. 10. Quintum denique verisimiliter est, Phlegma viscidum, Tussi per vices ejectum, haberi Causam Tussis,

cum potius videatur quid, culpā Irritamenti externi, per iteratas Tussiendi necessitudines violenter expressum, ex membrana aut vasculis Annulorum asper. arterialium.

Thes. X. Apathia Pyrophagi Hamburgensis (des Feuer-Fressers) nec Miraculosa fuit, nec Dæmoniaca, sed Naturalis prorsus, & quadantenus Simulata.

§.1. Rarioribus certè Palati deliciis (nisi Luxoriosis ejusdem Tormentis dicendis rectius) & nec imitandis à quolibet, annumerandum, existisse in Mundo Mulierem, quæ ut Carbonibus aliæ, sic Cespite Bituminoso, non potuerit faciri. Alia, nec non Masculus aliquis, Calce vivâ fructi sunt avidissimè. Identidem alia ipsas viginti libras Piperis voravit. Neque desunt adhuc, qui calidissimas Offas impune forbeant.

§.2. Vel priorì etiam illi, cui Calcem deglutire, ita Lychnos cum Ellychniis, ludus jocusq; tantus existitit, quanta sæpe voluptas fuisse, de Claudio Lotharingio scribitur, calidâ Boum Merdâ frui. Proh quanta Fercula! sed nec Munditie cedentia nubicolæ Tabacibihonum genti.

§.3. Qui Nicotianistæ sicut ex Faucibus Furnum, ex Salivalium Ductuum aperturis, Thermas plusquam mephiticas, suillo quovis St: inamoeniores, & ex Gingivis Cloacam fervidi halitûs faciunt; ita nil tandem deesse amplius videbatur, quàm ut Vulcanus ardens ac rutilus ab Homine, etiam in Vias Alimenti admitteretur.

§.4. Quale quid demum præstitit inusitatus quidam Carbo-

Carbonum, Picis, ac Sulfuris Helluo, qui vel Tantalò siti-
bundus magis, vel Salamandrâ frigidior, æstuarioque vix
ullo læsus, Incalascientias summas visus est, non tam mani-
bus tractare, aut pelle nudâ impunè excipere, quàm fau-
cibus in ipsismet (quod stupendum) supra Linguam sæpiùs
volvere ac revolvere, lambere, degustare, & tantum non
absorbendo, tanquam carnes & juscula, secum abscondere:
quem, si viveret amplius, Heclæ, Ætnæ, ac Vesuvii omnes,
cum Vulcanis hinc inde & Fratribus Ignivomis reliquis,
ne & ipsos abliguriat, haut parum sint verituri.

§. 5. Res autem seriò sic se habet: Anni prægressi
Mense Novembri Agyrta quidam, floridæ Ætatis, natione
Italus, Hamburgi in Foro aliquoties, aut Circulo Specta-
torum publico spopondit, Ignem luculentum Se devorare
velle, aut quævis Fervida alia. Locoque Speciminis, ex
Foco portatili Carbones vivos exemptos, partim in linguâ
detinuit aliquandiu, partim planè deglutiit, aut deglutire
à Circumstantibus est judicatus. Eosque vel nudè, sine ad-
ditamento ardentes, quos Fõlle identidem afflari fecit, us-
dum carnis particula, quam intra Dentes etiam tenuit, asfa-
retur; vel Sulfure insperso etiam fervidos, ut flamma ex
faucibus coruscaret. Quin & Ferri igniti frustum linguæ
affricuit, forcipe arreptum: idem tamen haud æquè diu
Dentibus detinere potuit. Demùm Offam Picis, Resinæ, ac
Sulfuris liquati Sibi paravit, de quâ quantum cultro ligneo
longiore vel Rudiculâ excipere potuit, aliquoties assumens,
devoravit, ut sibilus etiam ex gutture audiretur, Fœtorque
nares feriret adstantium. In Aulâ Electorali Dresdensi pro
Mago aut Præstigiatore primùm habitus est; hinc Servestam
ac vicinas urbes, & postremò quasi, Hamburgum adiit: in
quibus omnibus admirandum Pyrophagum præstitit Se, Ar-
tis-

tisque suæ Magisterium quinquaginta Imperialium præcio quemvis docere pollicitus est: donec non ita pridem in Celsenſi Aulâ vel urbe (uti relatum est) acceptâ per errorem in os, alieni nec sibi familiaris Liquoris portiunculâ, quæ super-asumtorum deinde Fervoribus resistere non poterat, Juscula isthæc nimium calida, Ipsum strangularunt.

§. 6. Unicumque exemplum simile, utcunque antiquius, hujus tamen seculi, novimus, quod Petrus Servius, Medicus Romanus (d. Unguento Armar. in Theatro Sympath. p. 540.) affert: fuisse in Piceno quendam, Martinum Cecho-nem, qui Carbones candentes Manu diu tenere, Dentibus conterere, & Palato exstinguere suetus, Ano etiam eosdem inferere, ac Natibus nudis, Pedibusq; calcare; insuper Linguam fervente Lardo diu perfundere, vel sub eadem, Candelam ardentem proximè ponere; ac inaudita alia agere non dubitarit. Sed Causæ pervestigatio, de Apathiâ Ignivori Hamburgensis præcipuè, nos curiosiores habet.

§. 7. Aut itaq; Angelus Domini in isto tempore peculiariter forsan ipsi adstitit? Quis verò tam impius, ut Deum miraculosè hic intercurrisse, pronunciare audeat? Ad Artem adeò vanam ac futilem?

§. 8. Aut erant Præstigiæ Magicæ, auxilio Diaboli acquisitæ? qui sicut Maleficos haut rarò in Tormentis stupendo ad tempus stupore afficit; ita censerì possit, in proposito casu aliquid suprâ vel infra Naturam Ignis contulisse. Sed præterquam quod in reddendis Mirarum Actionum causis, si adæquatas non statim possumus animo consequi, Simplicitem quandam arguit, nescio quos Spiritus Familiæ occultos accusare velle: imprimis hoc tenendum, Diabolum supra Naturæ vires agere nequaquam posse.

§. 9. Aut Agyrta Narcoticum aliquod, vel Liquorem obstu-

obstupefactivum, Linguae prius affricuit, ne caustica Ignium spicula deinde sentiret? Ut verò non urgeamus, dari Narcotica praesentanea perquam rara, quae ubi Parti alicui stuporem induxerint (praesertim crebrius largiusque applicata) auram sui non mox diffundant latius, totumque hominem torpidum ac segniorem reddant: id maximè tenendum, quod Spectatores accuratiores testati sunt, tenuisse illum Carbones non diu in eadem parte Linguae, sed ultrò citròque in Faucibus revolvisse. Et, si quid Fervidi praeterea planè deglutiit, quomodo Narcoticum potens, quod actum etiam prius hausisset, opponere iisdem impunè potuisset?

§.10. Aut Idem Sensorii Organi vitio clàm laboravit? Id quod contrahi solet vel ex Morbis praegressis calidioribus, Nervulos ultimos balsamico suo Fluore destituentibus, vel statim ab Utero, ex pravâ Conformatione; prout in dissecto cujusdam corpore, qui vivus Vitrum, Lapides, Ligna, Pisces vivos, ac alia Animalia saepius devorarat, Anatomicus insignis, Columbus observavit, Nervorum vulgò dictum quartum par, non ad Palatum aut Linguam, sed reflexim ad Occiput iisse, citante Jonstono (cap. 2. art 2.) de Admirandis Hominis. Sed hoc pacto artem suam, 50. Imperialium precio aliis oblatam, vendere non potuisset veraciter: neque Stupor organi, quo quis ignem non sentit, Incombustibilitatem infert simul, ut Emphyreuma etiam non succedat, à quo tamen Agyrta penè se tutum praestitit.

§.11. Aut Gradus ac Tempus certum peculiariter ipsi notum existit, quo Flamma vel Ignis luceat, sed non urat? quem statum ignis purum, & Spiritum illius ex puritate istâ indemnem, ex professo novissimè declarare annis est Disputationis Praeses cap. III. nuper editae Dissertationis de Ferro Radiante. At ex historiâ Casus discimus, ab Ipso nul-

lum Temporis aut Luciditatis discrimen fuisse observatum. Imò assumptam intra os Picem liquatam, ac alia Fervida, quæ fumosè saltem sine Flammâ aut Luce incaluerunt.

§. 12. Aut Fervidis rebus, in eadem Corporis parte, Moram diu non indulgit, sed jactans eadem ultrò citròque, Linguâque præsertim volvens ac revolvens, ut jam ante in- nuimus, utcunque sibi cavit ab Empyreumate? Quæ prima Præsumptio est, quâ hominem à Magiæ Suspicionem liberamus.

§. 13. Aut dolorificas utique aliquas Faucium Aduftio- nes fortè sensit, sed consuetudine durâ nimium, per quan- dam Phantasiæ contumaciam, Spirituumque in aliud Obje- ctum Recessus, masculè dissimulans, omnem Tormenti ve- hementiam, Ambitione lucri superavit. Id quod alterum est, quod citra Præstigias aut Fucum intercurrere in illius Personâ potuit, si obstinatum saltem Mutii Scævola, in pla- nè comburendâ propriâ manu, Imaginationis impetum consideremus.

§. 14. Aut denique Arcanum quaecunque Fervoris Reprimendi Adminiculum in promptu habuit, quo Fauces irrigavit. Et hoc tertium, idque præcipuum est, quod de Inoffensione Illius honestâ suspicamur. Cujus præsumptionis Fundamenta addimus non ficulnea hæc: 1. ut expressè in Hi- storiâ Mortis de eo superiùs dictum est; periisse homi- nem ex eo, quod Errore ductus, Liquorem ante Prunas ali- um ore exceperit, quàm sibi familiarem. 2. Perceptum e- tiam ex Fauibus Sibilum, cum Fœtore; ac 3. in Chimiâ for- san non desperari Modos, ad diversa perveniendi, Ustivos Ignium Radios Reprimendi, aut Retundendi Media. Sed velum Sermonis contrahimus, & in nihil tamen dixisse vi- deamur, Lectorem, aliquam Experimenti viam ingredi cupi- dum, intereà ad pridem Typis impressum locum, qui de cer-
tâ tra-

tâ tractatione Vitrioli ac Sulfuris, in Medici quondam Veneti, Petri Mariæ Caneparii Tractatu de Atramentis exstat, paulò ultra medium Capitis I. Descriptionis 3. quæ de Atramento Sutorio est, amicè ablegamus.

*Thes. XI. Ad Pulcritudinem, ut sit
Signum bonæ Valetudinis, sola Li-
neamentorum Symmetria non suf-
ficit, sed moderatæ Rubedinis at-
temperatio addenda.*

§. 1. Extra Controversiam est, Protoplastos initio maximè sanos fuisse, quoniam Immortalitati destinaban-
tur: aliàs Anima Sancta habitasset in fragili diversorio. Et
quia optimè sani erant, par erat, ut etiam essent pulcri: nam
exquisita Sanitas Nævus omnes excludit, & conformationis
vitia.

§. 2. Jamquousque saltem ad mediocrem aliquem
gradum prosperæ Valetudinis licet tendere, videmus, Flo-
ridissimos etiam Homines, sed vel in loco obscuro ad Flam-
man accensi Sulfuris, vel per Vitrum, colore cœruleo ru-
brovè tinctum, vel interdiu etiam per Prisma triquetrum ad
spectos, aut Moriones, Faciem, cœterà bonam, fuligine
aut coloribus aliis pictos in Comoediis, reddi deformes pe-
nitus, servatâ Partium omnium Symmetriâ, & Architectu-
râ, ut ita dicamus, earum harmonicâ.

§. 3. Quod proptereâ notent illi, qui curam habent
Mundi Fœminei, ne chlorotica vel pallens Facies, ex pig-
mentis aut esu absurdorum, facilè ipsis concedatur.

§. 4. Quantum cedit Rosa communis pallida, Purpu-
ralcen-

rascenti odoriferæ Centum Foliorum; tantum moderata Rubedo, à centro saturati coloris sensim in Album diffusa venustulam reddit Faciem, in Sacris etiam commendatam, Cantic. 5. v. 10: Dilectus meus candidus & rubicundus, electus ex Millibus.

Thes. XII. Lac ex Mammis Virginum nisi Præsumptiones validiores concurrant, non est Signum amisæ Virginitatis.

§. 1. Si Jcti ac Medici superiorum temporum rectius intellexissent Originem, Naturam, Vias, Tempus, Motumque Lactis, quod à Chylo, ut gladius ab ense discrepat; supersedere à Casuistis, ac tricubitalibus Autoribus aliis laboriosè evolvendis, pridem potuissent in Casu suspectæ Virginitatis ob prosiliens Lac.

§. 2. Quod sanè est Humor, ad nullum Sexum, Ætatem, aut Tempus peculiariter restrictus: Sed est Fluor universalis nutritivus inchoativus, ex Intestinis, post alimentum Digestionem blandè scaturiens, & exundans, quorsumcunque & quandocunque potest, si plusculum ejus sit, quàm ut converti in usum Sanguinei Animalis possit; siq; Impetus superveniat, & viæ sint apertæ.

§. 3. Unde fit, ut non Mulieres solùm, h. e. Fœminæ virum passæ, ante & post partum, imò sæpe longissimè post hunc, mammarum tenus isthoc Latice candido rigentur; Sed vel Infantulis recens-natis, sat ubertim ex papillis effluat lacteum quid. Lactescunt Pueri passim in nuptæque Puellæ, Juvenes, Virgines; nec non Viri mammosi.

mosi, ac præ cœteris succulenti, si Suctio præsertim accedat, aut frequens frictio: ut alicubi etiam Caseus ex Viri lacte sit confectus. Cujus Lactescentiæ exempla pluscula ex Hippocrate, Abensinâ, Vesalio, Gemmâ, Camerario, Cardano, Vega, Schenckio, Benedicto, Eugubio, Donato, Aquapendente, Santorello, Castello, & Walæo adducta vide apud Celeberr. Dn. D. Thomam Bartholinum, in sua Anatome, ubi integræ cujusdam in Scaniâ Familiæ Lactiferæ meminit: & tam ipse, quam longè ante illum, Paulus Zacchias (Quæst. Medico-Legal. lib. 1. Tit. 3. quæst. 1. §. 22. pag. 56.) ex Mercuriali & Baricello autor est, in Novo orbe Viros penè omnes, Lactis copiâ abundare.

§. 4. Quin imò non ex Mammis solùm, quarum glandulosæ delicatulæque texturæ lactifica quædam Vis communiter attribuitur, (copiosius licet) Primus ille Hominum Potus elicitur: sed vel per Uterum quoque haut rarò; ut Fluor Albus diutius durans, Atrophiam tandem inducat Corpori. Ut taceamus, quæ de Nutritione lacteâ Embryonis per Os hîc addi possent, Cramben toties coctam ab aliis si vellemus recoquere: addereque exempla eorum, quibus à jentaculo recentibus, ex Venâ sectâ, numero distincti Humores duo, Sanguis puta rubens, ac Chylus Lacteus, junctim effluxerunt, sicut Tinctura Santali ex Patella per tubulum phiolæ, lactis plenæ, ac inversæ, manifesto adscendit, ut hi duo liquores mutuò sibi occurrentes, distinctim videri possint. Atque sic Chylus, Sanguini recens-confusus, non statim in poros ejusdem recipitur, sed Circulationes cum ipso per Corpus subit aliquas, antequam ipsi intimius uniatur.

§. 5. In Summâ: Lactescunt Mulieres, sed non solæ ac semper. Atq; si Graviditas ex præfetiâ Lactis præsumenda foret,

ob Menses obstructos; totis quasi Mensibus primis quatuor Lac ipsis non deficeret, quoniam Menses ordinariè tum cessant. Quid dicemus, quod in his oris nihil frequentius, quàm ut foeminae, Serosioris Temperaturæ, etiam pridem gravidae, & destinatae Lactationi, suas tamen nihilominus patiantur Lunulas, ad medium tempus usque?

§. 6. Ex quo patet, neq; Menses Suppresos esse Causam Lactis Foeminei adæquatam, sed regurgitatione quadam, & per accidens, in corporibus succosis sursum tendere, quærereque sibi viam, quâ patet exitus: Si præsertim Spirituum Impetus superveniat. Nec Virginum lactescentium castitatem ex solo Phænomeno hoc, esse in in dubium vocandam.

Thes. XIII. Coctio sicca, non implicat Contradictionem.

§. 1. Sufficit enim adesse, Subtiliorem Fluorem alium, non madefacientem manus, qui pulverem subtilissimum agat in Bullas, Igne supposito; ut in Coctione Alabastris vel Gypsi, pro artificiali conficiendo Marmore videmus.

§. 2. In Chimiae ac Metallurgiae parte Pyrotechnicâ, operatio talis ad Tostionem vel Assationem redigitur, cujus beneficio ea, quæ intus humida sunt, ac foris sicca, sic consistantur Caloribus, ut Minutiæ humidæ in Metallo, aut Lapide fluxili, Marchasitis &c. superstites, provocentur. Indeque Lateres Murarii varii cæteroquin, Cocti rectè dicuntur, quamvis nullus ipsis liquor affusus sit; & Calx coquenda apud Justinianum, in Institutionibus (lib. 2. tit. 3. §. 2.) h. e. concremanda per Ignem Reverberii, ut abdita demum qualiscunque Humiditas exspiret.

§. 3. Ustu-

§ 3. Ustulatio verò est Tostio imperfecta, vel inchoata Aslatio; ad Siccitatem omnimodam inducendam insufficiens, ob penuriam caloris, qui motum particularum interiorum in materiâ combustibili incipit, sed ad finem non perducit.

Thes. XIV. Ad Spiritum Rosarum laudabilem parandum, præstat gemmantes assumere, quàm apertas.

§. 1. Posterius communiter fit in Officinis Pharmaceuticis, ut sine moderamine Putrefactionis vel Fermentationis, per simplicis Destillationis laborem unum ac alterum, Ministri se citò expedire possint, nescii, quàm Rosæ ab ipsis assumptæ, non viribus integris amplius, sed per ætatulam qualemcunque jam defloratæ sint.

§. 2. Cum enim oleosæ ac volatiles earum Particulæ, Spiritu totius Fruticis fermentatore actæ, in continuo per teneram foliorum floridorum texturam motu sint, facilè colligere est, quanta illarum jactura sit, à primâ rosei calycis vel gemmæ Rupturâ, usque ad plenam (aut mediocrem saltem) Floris totius Expansionem.

Thes. XV. Fonticuli plus noxæ plerumq, quàm utilitatis præstant.

§. 1. Quamvis enim ii non simus, ut mordicùs oblectemur omnium quasi populorum, à tot seculis, judiciis testimoniisvè, expertorum, in plurimis Morbis esse Remedium id præstans ac utile, imò in casibus aliquibus etiam neces-

necessarium, præcipuè in Affectibus Captis: Paucissimi tamen damnum, quod inevitabiliter complicatur, cum commodo, de quo gaudent, rectè computant.

§. 2. Cum Atrophiâ subrepente videlicet, quæ vix videtur evitanda. Per eundem Fonticulum enim, quo visibilis, palpabilis, atque sic crassus Humor, quotidie transsudando egeritur, quis putet, Spirituum balsamicorum egressui viam intercludi?

§. 3. Quorum jactura proin quàm non exigua sit, ex subtilitate eorum, motus agilitate, aperturæ, per quam sine impedimento continuò exhalant, vel Fonticuli diuturnitate, argumentum est meritò petendum, prorsus sicut de Rosis dictum est. Ut de dolore & incommodis aliis, quæ gestationem Fonticuli cæteroquin circumstant, nil addamus.

§. 4. Unde consentaneum videretur, quandiu peccantis Humoris eliminatio procurari potest per vias alias, ad hanc auxilii materiam esse non facilè, aut non nisi Ægro summè urgente, deveniendum, præmisso Prognostico.

Thes. XVI. Febricitantibus sæpe Bezardica fiunt Venena, Si Potulenta rigidiusculè negentur.

§. 1. Intelligimus præsertim Febre Morbillari aut Exanthematicâ quavis aliâ detentos, eosque facilè perspirabiles. Quibus quin Liquida crebrius concedantur, nulla prægnans dubitandi ratio superest.

§. 2. Quantum Laticis enim per Poros transivit, tantum per Os derivare in Corpus, tanquam Machinam hydraulicam, iterum convenit, tum ne Venæ per exæstuationes Febriles ac Sudorem crebrum depletæ sic
ciores

ciores reddantur; & Miasma superstes, Sanguini firmitus imprimatur; tum ut diluatur id tantò melius, & Paroxysmum totius Morbi unicum, sensim ac sensim mitiorem reddant.

§. 3. Contrà per præstantissimos etiam Pulveres Bezaardicos, aut expulsivos alios, à Medicis cæteroquin polyphemis, supersticiosâ Vehiculi liquidi parsimoniâ suppeditatos, antecedentibus annis passim, tanquam per Venena exhibita totidem, Ægrotantium multos, præsertim puellas ac pueros, jugulatos fuisse, qui facile servari potuissent, haut temerè pronunciamus.

Thes. XVII. Frustra torqueri se patiuntur, qui in Glaucomate, vel etiam Amaurosi, ab Acu auxilium expectant.

§. 1. Utrobivis enim non tam abundat Humor exoticus aliquis, per Vasa Tunicarum aut Medullares Expansiones Nervi optici, intrò in oculum, ad delicatulam ibi Humororum, omnium purissimorum, Apothecam ductus, prout in Hypochysi aliàs, vel Suffusione, inter Pupillam & Lentem CrySTALLINAM, Tenebricosi quid sensim conerescit, Visionique obest: quàm necessarium quid deficit. Quapropter ubi nihil peregrini, Visumque morantis adest, ibi per Acum ophthalmotomi nihil etiam potest abigi.

§. 2. Ac in Glaucomatè quidem, plerumque incurabili, crassities Globi CrySTALLINI ac Durities habetur penè insolens, orta per Exsiccationem, culpâ Senii, aut ex causis intervenientibus aliis: dictæque Partis Textura, purissimo

dicus peritus adsit, alacriter suo fungens officio; si Ager obtemperans, nec viribus orbus, aut Senex admodum; si Tophi non ingravescant; & auxilii imploratio non ultra Paroxysmi vigorem diutiùs differatur.

§. 4. Quicquid occlament Aegri, per indomitæ impatientiæ dedecus sibi saltem formantes Equuleum, sub cuius duritie ocientur; auspicaciora omnia communi præjudicio, Medicina Selectior hodie exhibet: modo quis Humorum, præcipuè dominantium, Motusque Spirituum, cum Mechanicis eorum agendi Modis, ac Perspiratu Corporis, bene cognitos habeat. Ita certè Remedii Inventio facilis, si Pneumatica & Hydraulica simul consulantur, in promptu erit.

§. 5. Non tamen est facilè curanda, ob duplex præcipuè Cacoëthes hominum; postquam nihil frequentius, quàm ut post triumphatam quantumvis Podagram, ubi dein ex causis planè alienis Ager in Morbum alium inciderit, Honorarii exhibendi controversiam moveant Medico, & cum eo temerè, tanquam de Podagrâ retropullâ altercentur:

§. 6. Vel Paroxysmos Dolorum Ipsimet, propriâ suâ culpâ protrahant, à quibus evadere, aut quos mitius ferre possent, si præjudicia saltem deponerent, nec superstitione aut firmiter adeò, Doloribus suis auscultarent.

Thes. XX. Podagræ Pertinacia magnam sui partem in Præjudicio consistit, aut Opinione.

§. 1. Nullus enim Dolor tam acutus, tam ferox, ac refractarius est, quem velut Exaggeratio arbitraria certò exasperat, ita generosus ipsius contemptus, sedata mens, & diligens Phantasiæ ad aliud quid Abreptio, non leniat aut tollat,

lat, fidem facientibus Exemplis eorum, quos vel Meditatio constans Irritamenti molesti obliviosos reddidit, vel subitaneus etiam Fulminis fragor, aut Incendium Domûs, aut Ruina ejusdem imminens, aut Insperatus Nuncius lætus, lecto excussit, ut Peripatetici redderentur, qui sedendo antea, nimium quantum erant Socratici.

§. 2. Id quod imprimis de Illustri Barone, Friderico à Tieffenbach, Duce quondam rebellis Exercitus Moravici tenendum, qui Oeniponti An. 1621. d. 17. Jun. St. N. Hemicyclo portatus ad locum Supplicii, visoque dein Carnificis Gladio, subito horrore Se in pedes erigens, vanâ Gratia Spe, cum omnium stupore, huc illuc aliquandiu ambulavit, donec stans capite plecteretur, ut ex Theatri Europæi Tom. 1. Jacobus Balde (Solatii Podagric. membr. 74.) memorat.

§. 3. Sunt utique Spiritus Nerveo • medullares, promississimi Mentis nostræ Satellitæ, & Perpetua quasi Mobilia, Phantasiæ nutibus, lubens obtemperantia. Unde plurimum refert, ut quis Speculatione Doloris, præsentis ac futuri, se minimò maceret, eidemvè auscultet; & quæsito potius Meditationis objecto alio, Spiritus errabundos in viam ducat.

§. 4. Quod quidem plenè efficere, non semper in potestate hominum est, ob plura identidem Salia hispida, in Partem affectam confluentia: unum tamen ex maximè necessariis esse, Animum etiam in Podagrâ sedatum habere, tam certum est, quàm Impossibile cœteroquin est, rectè philosophari, nisi Animus itidem fuerit ab omniante omnia Præjudicio purgatus.

Thes. XXI. Vina Hungarica, aut alia pro Calcosis vulgò habita, præcisè

ob id non sunt pro podagricis habenda.

§. 1. Experientiæ consentaneum est, in Hungariâ, Austriâ, & finitimis Regionibus, ubi Cerevisiæ parum, plurimum verò Vini bibitur, Podagricorum familiam esse, quàm alibi, numerosiore. Et ex eo ab Annis jam benè multis culpa continuò in Vina, tanquam Alimentum familiare, quod etiam Morbum popularem suppeditet, est rejecta: quasi videlicet Illa (præsertim in calcariis aut cretosis locis crescentia, Partibusque Nervosis credita præ cæteris inimica) ad exhibendos Tumores ac Tophos Podagricos, materiæ vires subeant, Tartarum crudum ac pungitivum largè subministrando, qui dolorificè dein Articulis impingatur.

§. 2. Paulò aliter verò se Rem habere, sequentia evincunt. Primum enim, Vina benè defœcata Hungarica, (præsertim Toccaviensia) aut alia generosa ac tenuia, Tartari multò minus, quàm imbecilliora quædam, quale Rhenanum est, suppeditant. Id quod Experimento Cl. D. Döringii, in suis cum Sennerto privatim habitis Disquisitionibus, est probatum. Vini Rhenani enim & Toccaviensis, utriusque sigillatim Mensuræ 24 per Alembicum destillatæ sunt; unde post Destillationem Rhenani, remanserunt Tartari Unicæ tres, vel Drachmæ 24. Ungarici verò vix drachmæ duæ.

§. 3. Et quid quæso est, quod tantâ ambitione, tantoque inChimicis nisu Sal volatile quoddam Tartari, magnis in Medendo scopis inserviturum, hodiequæritur, si ab eo, quod Natura ipsa ad peculiarem aliquem gradum Puritatis & Subtilitatis evexit, ut blandulè ac occultè in Poris Vini generosioris natet, & jucundè bibatur, tanquam à Lupo mordaci aut Cerbero, nobis metuendum sit?

§. 4.

§. 4. Deinde Vini Tartarus quò Crassior copiosiorq;
est, eò minùs periculi ab eo, ne ad Partium penetralia trans-
volet. Dum enim quod in Vino ipsius utcunque Spiri-
tuosum exstitit, vi Digestionis abripitur, potior Tartari
pars, ob crassiorem Texturæ suæ conditionem, Ducem su-
um haud æquè sequi apta, in Viis Alimentis primis commu-
niter residet, & pro diversâ aculeati Salis misturâ aut Ter-
ræ prædominio, vel Cremoris Tartarei, Arte facti, quod-
dam subit officium, Alvumque blandè stimulat; vel obstru-
ctionum quoque quarundam Autor fit: qualia ob calcosam
diathesin censentur esse Bohemica: & Vina rubra crassius-
cula, ob Tartari abundantiam, indolemque sylvestrem,
vulgò suspecta sunt; maximè ideò, quod recentia sint, & æ-
tatem diu non ferant, uti sunt quædam Tyrolensia.

§. 5. Ut proinde Noxa, quæ Vinis tribuitur, ad Sum-
mum videatur duplex; Vera Ulna, consistens in Sulfuris
aut Spirituum Exaltatione, Acidivè Excesu, aut Ramentis
Tophaceis invisibilibus, clàm subrepentibus in Venas; al-
tera Putatitia potius, ac plerumque falsa, quam Tartaro vi-
sibili crassiori imputant.

§. 6. Numquid verò cretaceum quid Articulis pas-
sim non impingitur, etiam in iis, qui vel Podagrici non
sunt, vel per vitam moderatiùs actam, nihil aut parum Vi-
no indulserunt! Imò certè Pedestris hic Morbus æquè alter-
ibi, ac in Bacchi Dolio concipitur: notaque existit Kiliæ
Disputationis Præsidi, Fœmina plusquamquadragenaria,
curæ suæ subjecta, maximè sobria, vexataque Doloribus
Scorbuticis, cui Calx nitidula ex Digitorum juncturis iteratò
erumpit, & per Vulnusculem Cutis potest eximi.

§. 7. Et ab Alimentis quibusvis aliis adeò nobis cavere
non possumus, quò minùs ex iis vel viscosum quid, vel Ter-
ra,

ra, vel Tophus, vel Fæces, ad Sanguinem penetrabiles, per Oscula Lactearum subinde in opere Digestionis transeant, atque sic ultra Vias primas translata, à Vectore Spiritu, intercedentibus Causis aliis, in Podagriticum Congelamen mutari possint. Ergonè Panem, & Pisces, & Carnes, & Ova, & quid non aliud, interdicemus Podagricis? Aut certè haud aliis, nisi talibus Alimentis per Vitam utendum erit, quæ nec Atomum Terræ, Venis tribuant.

§. 8. Quæ Alimentorum Fæces, tum demum in Partibus separantur, & Sal acutulum, aut hirta Terra, nunc huc nunc illuc, maximè verò ad Renes, aut loca articularia, membranosavè, à Corde remotiora, deponitur, postquam Spirituum impetus, ad ὄργανον anteà actorum, deflagaverit; ut cæteroquin in Locis Thermarum vicinis, Topho passim crassissimo incrustatis, vel intra Pharmacopolium, in Essentiis vel Extractis liquidis, exhalante sensim eorum Spiritu, qui particulas resolutas suspensas tenebat, sed spontè dein præcipitabilibus, videmus.

§. 9. Quò itaque Vina sunt generosiora, crebriùsve aut copiosius hausta, eò plus Terræ & Salis fusi, ex Alimentis evehunt, Spiritusque Sanguineos (vel ut alii loqui malint) Sulfur Sanguinis irritant, cum Indifferentià ad Tartarum Fluoris sui proprium, paucum & copiosum: Prout Podagrici quoque haut pauci habentur in Poloniâ ac Rusiâ, ubi tamen plus Spiritus Vini, Mulsæ, vel Succi Fructuum fermentati, quàm veri Vini bibitur, & de Tartaro horum Potuum ne semel cogitatur.

§. 10. Dumque Vinum non-potens à Canonistis, cæterà rigidis, Seni Podagrico tandem conceditur, quo tanquam blando Nectare, tremebundas partes reficiat, utroq; pollice clàm quasi confiteri videntur, præcipuam vini noxam,

nam, non tam in Tartari cumulo, quam Turbis, per Vinum copiosius sumtum in Sanguinem introductis, quærendum esse: cujusmodi Vina Generosiora maximè sunt Hungarica, quorum ergò præcipuè hæc dicimus; Vinum Album Hispaniæ, Sectum vel Secco dictum; Petri-Simonium, itidem Hispanicum, ex palmitibus Germaniæ ante ipsos Ducentos Annos aut plures, eò transplantatum; aut in Campaniâ, felicissimâ regione Italiæ, Vin Greco de Somma, vel Montis Vesuvii, sincerum, valdè potens, tenue, colore Auri, ad Urinæ vias, in benè-perspirabilibus statim transiens; Vina Gallica haut pauca; & multa alia.

§. II. Contrà, quæ vel Crasceos Temperatioris sunt, vel saltem moderatius bibuntur, exiguos Sanguini impetus imprimunt. Quo censu apud Italos nisi Vicentinum, (à Vincentiâ, Urbe Domini Veneti) il Marzemino dictum, districtus istius facilè delicatissimum, & potius inter crassiuscula Rubra ponendum sit; ex omnibus certè circa Romam crescentibus, optimum est Albanum, in Sanitatis tutelâ familiare Pontifici. In Germania verò post Rhenanum aut Bacharacense (tanquam ad Bacchi Aras natum,) vel etiam post Franconica quædam, & Mosellana, quæ Aquæ misturâ minus indigent, minimas omninò Particularum, intra Venas Seditiones faciunt Neccarina; nisi quis curæ, Ori, cordique habere velit tritum illud: More Palatino bibimus, ne Gutta supersit &c.

§. 12. Ita nempe à Reatu grandi liberata maximam sui partem tandem putamus Vina Hungarica, Imperatorum ac Regum mensis digna, (etiam Podagricorum) si moderatè & cum cibis sumantur. Toccaviensia præsertim (ex superiori Hungariâ) lætè crescentia, ubi Auri Venæ subtus sca-
tent, Vitesque Aureolis Auris imbuunt. Ex Vecturâ terre-

stri quoque augmentum vigoris captantia, quod Oenophorum observatione liquet: nec cedentia quicquam cognatis sibi, quoad dulcedinem nativam, puritatem generosam, ac Vires, vel Vino Secto Hispaniæ, antea dicto, vel Vino Syriæ de Alepo, vel Smyrnenfi aureolo.

§. 13. Quorum posteriorum vices, tanquam vulgò minus venalium, in imbecillitate Ventriculi, tenebunt, Vinum Malvaticum, quod pro Cretico in Germaniâ venditur; Muscatellinum rubrum, in Latio celebre, sapidissimumq; Rhæticum Veltelinum, Vallis Teliniæ; Rosaceum Fori Julii, certans cum Vinis Campaniæ; & plura alia.

§. 14. Quorum haustuli si tandem in ipso Podagræ Paroxysmo (cæteris paribus) anhelanti Ægro cedantur, ecqua tandem ipsi cum Medico altercandi Causa erit?

Thes. XXII. Ira, ac Venus, eodem Modo, quo Vinum potens crebrius sumtum, Podagram concitat.

§. 1. Non præcisè materialiter videlicet, prout de Vino opinio est, particulas Salis pungitivi Nervosis partibus impingendo; Sed dispositivè, ac merè occasionaliter, quatenus Oestro Furoris aut Amoris, universus Corporis Sanguis in Effervescentiam anormalam, Saliaque ipsius aut Sulfura, ab irritamento quovis faciliè mobilia, aut Luculæ, in orgasmos perrapidè cientur.

§. 2. Quam Spirituum & Cruoris Agitationem insignem, sequitur aut comitatur hoc, ut cocta cum incoctis, digesta cum crudis, aliquo ordine transferri per Venas cœpta, efferis Motibus his confusim agantur in Vortices, fiatque dein Crasorum à Tenuibus Separatio, sicut Cerevisia recens,

recens, & Vinum, non defœcatum affatim, agitatumque impense, Crassamenta undiquaque deponit in Dolio, Tartaro latera, Fœcibus fundum petentibus; quæ abscedunt hoc promptius, quò liberior simul per Foramen fortè aut Rimam, Spiritibus agitatæ patet exitus, utpote quorum Expansoria vis, Particulas crassiores aut fœculentas antea, intra Poros liquoris Aquosi, in statu pendulo aliquandiu servat.

§. 3. Atque sic ad Veneris Exercitia crebriora quod attinet, Tres ipsam utique Effectus similes, Sanitati minùs proficui, sequuntur: Vibratio confusiva videlicet Sanguinis & totius Corporis, in flagrante isto ac rapido Amoris incendio adeò valida, ut vel referat Semi epilepticum quid, Spirituum præstantissimorum ejaculatio vel Jactura, cujus culpâ Robur Articulorû infringitur, ut congestionibus humorum dein resistere non possint; & Sedimentum tandem Materiæ ignobilioris, plus minùs sensim abscedens, quorsumcunque pro diversâ Partium Texturâ potest. Unde Hippocrates Pueros vel Eunuchos ab hoc morbo immunes pronunciat, vi. Aphor. 28. & 30. ex eo, quod ad Venerem inhabiles sint.

§. 4. Per Iram verò, quæ verbis Hofmanni, est tanquam Ventus in Mari, etiamsi ex dictis tribus Effectibus Insalubribus medius, h. e. Spirituum Elapsus, haud æquè ubivis conspicuus sit; certum tamen est, ipsos per excandescentiam illius ad deflagrationes inordinatas in corpore diripi, tanquâ Fulmine, quas deinde sequitur Crassamenti in Partem aliquam depositio; Fluidum quidvis hinc inde insigniter turbari; & fieri Bilis præsertim Exagitationem, ut quasi in Torculari compressa reaffundatur Sanguini, Ichoresque illius in Podagræ exacerbationem pronos, mordaciores reddat, & acriores.

§.5. Qua occasione obiter hic (forſan tamen haud inutiliter) notetur, quàm falſò paſſim Ira ex abundantia Bilis oriri putetur, & Iracundi, Bilioſi dicantur ex Temperamento, tanquam Cauſâ præcipuâ iſtius Affectûs aut Fomite; cum potiùs Diluvium Bilis, neceſſariò eſſe debentis in cujuſcunque etiam Temperaturæ Homine ſit ab Ira.

§.6. Id quod obſervatum quoque videmus à Joh. Sophronio Kozack, qui in Tractatu de Sale (cap. 10. Sect. 19. pag. 472.) eleganter hæc infert: Non exile iram, ſed extra bilem augeri certius eſt, quia omnia ſenſibilia ex Inſenſibilibus ſurgunt centris. Columbus dicitur carere bile; & tamen eſt animal valdè Iracundum; Si roſtrum & ungues Aquilinos haberet Columbus, revera ipſâ aquilâ eſſet damnoſior, nam Spiritus ejus merum Sal eſt vel ignis, ideò excrementa maximè ſunt bilioſa, & calci vivæ parallela, nam ſæpè ex illis magna ſurgere ſolent incendia.

Theſ. XXIII. Antipodagricorum Medicaminum vulgò major gloria eſt, quàm Virtus.

§.1. Non Pagina una aut altera, ſed integrum Volumen concipiendum, & negotium certè futurum eſſet, amoenitatis ac utilitatis plenum, examen diligens inſtituere, ac inquirere tam in Præparationem, quàm Modos agendi multiplicium illorum Medicaminum, quæ vel Scopo medendi generaliore, vel tanquam Specifica, noſtro præſertim tempore, ad Arthritidem paſſim celebriter adhibita ſunt, vel etiamnum adhibentur: ſed, ſi Tempus etiam ſuppeteret, ratio tamen præſentis Inſtituti Diſputatorii id non ferret.

§.2. Idque ſaltem in genere monemus, ſi ullibi quid valet

valet circumspecta Medendi Methodus, peculiari notitiæ Humorum, Salium, & Perspirationis, quæ in Individuo quovis habetur, superstructa; in Podagræ Curatione valet, tanquam Secretum omnium secretissimum.

§. 3. Quo magis Specificis, quæ magno hinc inde venduntur precio, sanctiusvè creditur, & in iis Desiderii omnis ac Spei anchora firmatur, hoc plerumque longiùs à Scopo præfixo receditur; cum amplius quid de illis expectetur, quàm in ipsis est: ut videlicet modò dicta Specifica, cuius ætati, Temperamento, Partium Texturæ, Causæ Morbificæ Indoli, & Accidentibus, indistinctim accommodent se, tanquam Chamæleon Colori.

§. 4. Quem errorem damno suo expertus est, inclusus Uladislaus IV. Poloniae Rex, in exemplum Arthriticorum hîc jure statuendus; qui ut habetur in Appendice ad Annum IV. Curiosarum Ephemeridum, pag. 314. ab Anno ætatis trigesimo, præter Dolores à Calculo Renum, Vesicæ, & Colicos, sæpissimè acerbissimèque cum Arthriticis Doloribus conflictatus, & à doctis proinde, indoctis, anxie poscens auxilium, quidvis undique tantis sumtibus admisit, ut spacio aliquot Annorum, Pecunias, Prædia, Torques, Annulos, Cimelia, ac alia preciosa lubens erogando, ultra Sexies centena Millia Florenorum consumserit, vix tamen quid obtinuerit amplius, quàm ut post impetratas lenes aliquando inducias, recrudesceret subinde malum; preciosissimaq; Arcana adhibita, vix aliquid ampliùs, multoq; minùs in iteratâ tertiâ adhibitione effectum darent, Opiatis aut Anodynis aliis additis, ad tempus quidem dolorem lenientibus aut tollentibus, radicaliter tamen Causam ejus non everrentibus; sed palliantibus Morbum tantisper, ne aliquandiu sentiretur.

Thes. XXIV. Et Modus Curandi per Resolventia, censetur omnium opti- mus tutissimusque.

§. 1. Hoc est, si tamen in genere aliquid, extra Casum Specialem propositum, determinandum sit, observationibus haut destituti existimamus, in rectâ Resolventium administratione, potiore Curationis Cardinem consistere, tanquam Tumorum Termino omnium optimo ac tutissimo.

§. 2. Ut tamen auxilio hoc Æger eò citius ex fluctibus acerbæ suæ ægritudinis emergat, peritus Medicus cogitabit, Resolventia pungitivam Colluviem, non quævis ubivis prodesse, aut quovis tempore.

§. 3. Multò minùs Suppurationem expectabit, utpote quæ hîc rarò accidit, cum Podagra irresolubilis, in Tophos aut Nodos frequentius concreascit.

§. 4. Quibus colligendis immoderatio præsertim, aut calidiusculus, etiam Resolventium externorum usus, non rarò occasionem dat, & facilè procurabilem ab his Evaporationem tenuioris, coagulationemque crassioris materiæ subministrat.

§. 5. Vel è contrario etiam, si Resolventia sint imbecilliora, eadem mox mox redduntur *âverse*: Materiam peregrinam, cœterà resolubilem, utcunque à sedibus suis movent, sed ad perfectam difflationem sui non promovent.

§. 6. Ut hinc sit certa Moderationis lex tenenda, ad quam peritus Medicus, præsentis Ægri curam habens, perspectis ritè Circumstantiis omnibus componet se, & pro harum varietate, variabit quoque ipsamet Medendi adminicula.

§. 7. Ac

§.7. Ac speciatim quidem locum Resolventis Inter-
ni tempestivè complebunt Sudorifera ac Diaphoretica ; ea-
que vel sola, vel in foedus cum peculiari, satque explora-
to Salium fixorum Disolvente euntia ; quale fuisse scribi-
tur Clarissimo in Poloniâ Regio Medico, D. Andr. Cnoëf-
felio, qui solâ Tartari Resolutione, Balsami naturalis con-
servatione, & Partis affectæ Roboratione, curam Podagræ
absolvi ratus, in Curationibus suis Unicum omnium Sali-
um solvendorum Arcanum præcipuè in deliciis habuit,
cujus præparationem ne Regi quidem, notabilem æris sum-
mam offerenti, aperuit, ut ex Appendice ad Annum VI. Ep-
hemeridum Curiosar. pag. 146. liquet.

*Thes. XXV. Inter Resolventia exter-
na, Moxa Chinensis hodie princi-
patum tenet.*

§.1. Longè verò supra Gloriam Europæorum Medi-
caminum Ant-arthriticorum quasi omnium, novissimè e-
vehi cœpit Lanugo quædam aut Villago Chinensium,
Moxa dicta; cujus Inustione in Cutem Partis affectæ, tam
hi, quàm Japonenses, incantamenti instar, non Podagricos
plerosque solùm, Sanitati restituere asolent; sed ægro-
rum plurium aliorum nullis non Partibus dolentibus appli-
cant, (exceptis Oculis) in Morbis, à frigido vapore ortis.

§.2. Res ita se habet, non ignota quidem Medicis
hodie, & Ægris Podagricis præsertim, utcunque lautio-
ribus, quorum aliqui passim eam non sine successu adhibue-
runt: juvabit tamen in gratiam eorum, qui non - Medici eti-
am, aut non - Podagrici, conflictui Disputatorio publicè ad-
erunt, totam rem in Compendium quoddam reducere,
post-

postquam prolixiusculè, ac Idiomatè Belgico (ab aliis dein Germanicè reddito) illius notitiam, è Bataviâ Belgarum Indicâ, primus Orbi nostro suppeditavit Hermannus Buschofius, Pastor ibidem veteranus, propriâ ductus Affectionis, antea-desperatæ, sed per Moxam curatæ, Experientiâ.

§. 3. Est videlicet Moxa, ut diximus, Lanugo vel Pubes quædam Vegetabilis, parata ab Indis, vel ex peculiari Herbâ quapiam, cujus nomen ac modum parandi ad alias Gentes propalari vetant; vel indifferenter etiam ex tomentosis Herbis pluribus, inque Turunnas pyramidales (ut latior pars Cuti insistere possit) efformant.

§. 4. Cujusmodi Turundarum duas, tres, aut plures, tanquam Cauteria actualia totidem, Parti Arthriticorum Dolenti successivè impositas, supernè accendunt, ope admoti ardentis Bacilli Aromatici; & sic Ignis citissimè concipitur. Unde Chineses præterea Moxam loco Fomitis familiariter in Ignitabulis suis adhibent; nec Inustio durat longius, quàm ut aliquis ad quinquaginta numerare velit.

§. 5. Hincque Dolor transit intra Horæ dimidium, exhalante odore tetro, à quo aliquem in Deliquium Animi incidisse, Autor asferit: (oportet enim Exotica paulum præ cæteris exaggerare.)

§. 6. Atque sic Vulcanus in eo negotio optimus Faber est, Ægros à compedibus suis liberans, Radiaturâ Ignis nimirum, Poros cutaneos citò pervadente, hinc blandè primùm, postea aliquantùm acrius, occupante Partis Affectæ particulas, excutienteque ex diverticulis suis hostiles copias, h. e. Sal Podagrificum, Fœcibus viscoso-terrenis plus minùs, circa Articulos immersum resolvente, ut id Hominem affligat mitius, depositâq; temporariæ Aciditatis larvâ, ad pristinam quam in Sanguine antea habuit, Auræ acris Salino-

Salino-volatilis formam, tanquam Phoenix ex cinere, redigatur.

§.7. Extrinsecus verò Pustulas ullas ex Ustione induci dictus Autor expressè (de Podagr. part. 2. cap. 5.) negat & pernegat; Maculam fuscam tantum & spadiceam, remanere scribens: id quod Puritati Ignis adscribo, qui citra Sal socium non amburit.

§. 8. Post Ustionem, Allium tufum imponitur, ac super illud Pellicula Allii madefacta. Si tamen Vesicula postero die appareat, rectè laudatus Autor aperiendam docet, nec violenter separandam esse Escharam, ut Humor eò citiùs divaporet; sed calidè Folium Plantaginis imponendum, usque dum illa spontè decidat.

Thes. XXVI. Operatio ista tamen ad eò nova, aut abstrusioris Indaginis non est, quin aliquid pridem notius involvat.

§.1. Ad Ambustiones enim ab Igne vivo, vel Cera ardente Signatoriâ, sicut inter præsentanea Remedia refertur, ut aliquis citò saltem vel Digitum ambustum calidis Faucibus ingerat, vel Prunis propè admoveat, quò Sanguis, in Spacia Partis ambustæ affluxurus, patentiora actutum diverticula inveniatur, ne pars tendatur, doleat, aut tumefiat:

§.2. Vel presius: Sicut in Principio Erysipelatis Rustici superioris Germaniæ Locum affectum Cretâ tritâ adspargunt, & ex concussis invicem Ferro ac Silice, Scintillas Ignium ad eandem dirigunt, quibus sæpiùs impingentibus eò, Tumor ac Dolor cessant: redeuntque illi inoffensim

ad suetas operas, particulam Rohob Sambucini dehinc forbendo; quæ Curatio perquam - compendiosa est :

§. 3. Ita speciatim, postquam Modus agendi de Moxâ animo, nisi fallimur, semel jam comprehensus, est, Superstitiosum profectò foret, ob solum defectum illius (caro precio constantis;) operationem utilem intermittere; cum Gosypium, ut flammæ sustinendæ par fiat paratum, vel Lanugo vegetabilis quævis alia, aptè formata, (& vel Spiritu Vini priùs imbuta, siccataque) eidem litare possit officio, atque Escharam procurare, quâ submotâ Podagrifici Seri portiuncula foràs eat.

§. 4. Tum & parùm refert, utrum Bacillus Aromaticus ac Suaveolens accensus, quem Indi, Munditiei magis, quàm necessitatis ergo assumunt, vel Sebacei, Cerei, Chartæ, aut alterius rei incensæ Flamma, ad incendendam Moxam adhibeatur.

§. 5. Quod verò Bernh. Wilh. Geilfusio, sub initium eruditæ cæteroquin suæ Disputationis de Moxa, Marpurgi Ann. 1676. habitæ, *Μύκητες* vel Fungi, per quos urendi modus apud Hippocratem olim usitatissimus fuerit, aliquam cum illâ ut Nominis quodammodo, sic consistentiæ mollis similitudinem habere creditur: id mera tantisper Conjectura est, Dubio triplici involuta; (1) quod Chirurgia Veterum valdè rudis exstiterit; atque sic (2) Ferramentis plerumque negotium suum perfecerint, tam in Superficie Corporis, quàm inurendo etiam intimiora: & (3) in Casu Fungorum adhibitorum, Fungos fortè Igniarios adhibuerint, Ignem diu servantes, ac tractabiliore. Loca ipsa Hippocratis evolvere, & in crudeles istas Veterum Ustiones, quantopere scilicet ab Inustu Moxæ distent, conferre possemus: sed temporis ac chartæ rationem habentes, calamus abstinemus.

Thef.

*Thes. XXVII. Neque cæteroquin U-
sus ejus Inustionis planè indemnus
est.*

§. 1. Quin imò Incommodum ex Moxâ hoc relin-
quitur, si Operatio sæpiùs instituatur, ut vel Sero acri tenui,
ad Diverticula cutanea irruenti, natura adsuescat, ex quo
Malum, datâ leviculâ occasione perspirationis prohibita,
potest recrudescere:

§. 2. Vel Eschara semper crassior reddetur, usq; dum
Cutis occallescat penitus. Neque Eschara identidem alia in
posterum, nisi auctioribus flammis, excitanda erit: Ægroq;
totum denique negotium id, intolerabile reddetur, ac tæ-
diosum.

*Thes. XXVIII. Curatio item Podagræ
per Lac, speciosa & temporaria ma-
gis est, quàm solida aut constans.*

§. 1. Dum hinc inde nihil ampliùs suppetit, quod
Podagricis miseris adversus reciprocantes Dolorum Ser-
ras opem ferat, ad simile tandem Primo omnium Potui so-
lent confugere, ad Lac. Quod Inventum est antiquissimum,
poteste à neglectū utcunq; ; novissimè verò iterum inter Ma-
gnates ac alios, non sine pompâ in Scenam Medicam in-
troducunt.

§. 2. Quod opus ne sine Methodo aggredi videantur,
hunc circiter ordinem, cum Cautionibus interpositis, ob-
servant, sparsim detectum à diligentissimo Sachsio in An-
no Primo Curiosarum Ephemeridum (obl. 141.) à nobis
verò hîc paulò distinctius digestum. Nimirum (1.) Lac cor-

poribus valde impuris dandum haud esse (2.) utque res-
ciendum inter alia ad Ægri consuetudinem; sic (3) Vora-
ci præcipuè Homini, ne rigida hæc diætâ ipsi gravis red-
datur, Lactis curam haud esse præscribendam.

§. 3. Hinc (4) ante usum Lactis ab obstructionibus Cor-
pus congruè liberandum: ac (5) sensim dein ad Pultes &
Lacticia deveniendum, usque dum Natura lacti plenè
adsueta fuerit.

§. 4. In ipso verò usurpationis curriculo postmo-
dum hæc tenenda: (6) Abstinentum (in principio præfer-
tim) à reliquis Alimentis omnibus, excepto, quod circa
meridiem Panis accipi potest Similagineus, & in Lacte tin-
gi: (7) à pane fermentato autem penitus abstinentum, ne
Lac caseascat; & quovis tertio die, vesperi sub decubitum,
Pilulas ex Aloë aut stimulantibus alias sumendas, nequid si-
nistri inferat subrepens Alvi Obstructio. (8) Singulisque
10 vel 15. diebus blandum ex Foliis Sennæ ac Mannâ laxans
utiliter adhiberi: (9) aut, si lactis usu Venter stipetur, ma-
nè in primo haustu grana xv. vel xx sumenda esse Rhabar-
bari.

§. 5. (10) Vernoque imprimis Tempore incipien-
dum, utpote quo Herbæ Succis maximè turgeant: & (11.)
continuandum trimestri Spacio, quod aliqui ad Annum
& amplius extendunt. Sicque (12.) quotidie horis 4. aut
quinque ante prandium bibendas Lactis uncias Sex, ad vi-
ginti: & (13.) totidem Uncias loco cœnæ: (14.) posseque
dein, ubi Natura illud perferat, dosin ejusdem quotidie au-
geri: & (15) quidem ad ipsas uncias quadragenas denique:
aut (16) ad eam Quantitatem pervenire, quam Ventriculus
optimè fert: qui (17) si debilior sit, quater & quinquies po-
tius de die, ac parum semper, quàm bis ac confertim bi-
bendum.

bendum. (18) At defistendum aliquandiu iterum, si Febris aut Dolor superveniat; cujus Remissio prius expectanda: (19) Et circa Postremas Septimanas, à Lacte ad Pultes & Lacticia, ab his ad Ova Sorbilia, sensimque demum ad Cibus alios, sed minus Salsos, redeundum.

§. 6. (20) Interim verò, eligendum esse Lac Vaccinum, vel Asinæ. Et (21) quidem Vaccæ nigræ aut rubræ: (22) nec prægnantis, nec senis: (23) Imò potius talis, de qua Vitulus jam sublatus sit: (24) quæq; Pascuo committatur lætè herbido ac sicco, non uliginoso. Lacque debere (25.) esse calens ab Ubre, quàm possit fieri: aut (26) ejus loco leniter coquendum.

§. 7. Ita verò cadavera quasi cadaveribus accumulatur in corpore: reputando, jam plurimum ejus esse, quod de Spiritibus melioris commatis è Lacte evanuit, postquam pridem è papillâ fuerat translatus. Ideoque non esse id, quantillum eorum adhuc in Latice niveo superest, supervenientis cocturæ fervoribus absumendum.

§. 8. Quàm facilè enim Lac cadavera scat, expositum libero Aëri, affatim quemvis doceat, putrilagineus iste nidor, agminatim Nares feriens, si quis benè diductis ea um Alis, Cameras Lactis, vel Rurales ejusdem Apothecas, saltem introeat.

§. 9. Insuper Canonistæ novi ipsimet palàm confitentur, quædam à Lacte Incommoda, quibus sic obviam eundum docent: (27) Lacti nempe jungendum Saccharum, si periculum sit, ne ace scat, aut in stomacho coaguletur. (28) Si verò Ventrem reddat nimis Fluidum, addendum aliquid Salis, aut Lac cum crustâ panis decoquendum. (30) Sique Sitis excitetur extra pastum, Aquam cum Saccharo coctam præmittendam, vel Lacti pariter miscendam. (29) Si Calor

anomalus corpori superveniat, tertiam partem Decocti Hordei cum Pasulis, Lacti affundendam.

§. 10. Quibus ex Severo hoc Victu oriundis Incommodis, denique hoc addendum, constare Expertentiâ, quosdam per Lac à Podagrâ Convalescentes, fuisse post aliquod tempus eâdem correptos iterum. Imò aliquis non solum nihil levaminis persensit, sed in Tumorem Inflammationemque totius corporis conjectus est, ut oportuerit iterum abstinere.

Thes. XXIX. Idque saltem aut præcipuè efficitur, ut Serum mordax Podagrificum in Sero lactis diluatur.

§. 1. Hoc ut clariùs pateat, consideremus sequentia: Lac etiam optimum h. e. pingue, dulce, candidum, æquale, (quale hic maximè præsupponimus) Humor aliquis extra corpus Bruti lactentis, Seperatus; itaque plurimum boni sensim ipsi decesit, & magna pars particulæ balsamicarum inde trasniit.

§. 2. Dein in ipsomet corpore, antequam candicans iste Latex ex eo emulgeretur, erat quidem ac dicebatur Humor nutritius: Veruntamen non perfectivus sed inchoativus, & Sanguini confusus quidem, indeque peculiariter in glandularem texturam uberum transcolatus; nondum tamen plusquam perfectus, aut imò unitus Sanguini; tantum abest, ut corrigere dehinc, multò perfectiorem Sanguinem humanum possit.

§. 3. Deniq; Præstantiores Lactis particulæ, quales censentur

tur Volatil - alcalinæ, summè digestæ, dulces, pingues, oleosæ, aut Butyracæ, & quæ demulcendi utique non ignobilem habent vim, ita ut ab iis auxilium aliquod sperare Podagrîci habeant, & haut rarò obtinuerint; comparatione factâ ad reliquas Caseosas, terrestres ac indigestas, Salinas fluxas, ac facilè acescentes Aqueasque omnium copiosissimas, Lac materialiter constituentes, oppidò paucae sunt, imprimis in Lacte, quod aeri aliquandiu expositum sit.

§. 4. Et ob istud serosarum Partium prædominium accidi- lac copiosius assumptum, acutulas Seri Podagrîfici portiones, nervosis partibus incumbentes, sensim utcunque diluat, sicut Pictor saturati Coloris Pigmentum, in oleo vel aquâ discontinuat, non verò propterea planè tollit.

§. 5. Ex quo Ægri se magnum quid impetrasse existimant, atque ad aliorum quoque Exempla succesus prosperi provocant: tempore Recidivæ verò dein iterum aliter sentiunt, quòd Salia Sanguinis aculeata tanquam Scorpiones exiguos totidem, non tam plenè è sinu dimiserint, quàm dinatantia divulsim tantisper, in Poris Humorū gerant.

Thes. XXX. & ultima: Pythagoræismus ac Prima Species Arithmeticæ, nobilem quoque inter Auxilia anti-podagrîca locum promerentur.

§. 1. Quinquennale Pythagoræorum Silentium, sive omnimodum fuerit, utin Schola Præceptoris muti magis
quàm

quàm Pisces existerent, sive per intervalla tantum ita comparatum, ut Discipuli non auderent, toto eo tempore, ulli Doctoris Effato movere liticulam, sed Judicii assensum aut disensum, suspensim tantisper haberent, usque dum Animo maturescerent; id equidem nobis est perinde.

§. 2. Nam saltem id volumus, ad Imitationem illorum, Podagricos quoq; in Lecto habere egregiam Scholam Sapientiæ, si patienter modò velint attendere, quàm fidelis manu ductor ad Poësin, ad Mathematicam, ad Picturam, ad Musicam, & Meditationes subtilissimas quasvis alias, Ipsis Quies sit.

§. 3. Aut minimò in sævissimis doloribus Animus ultrò abripiatur, ut Pulsus in Corpo Manus numeret; quot scil. Millia eorum exigantur unius horulæ Spacio? quantumque Sanguinis eodem tempore successive per Pulmones ac Cor transvasetur?

§. 4. Certissimum est, Morbum hoc ipso falli, Mentemque his aut aliis, non inamoënis cogitandi Objectis placidè obrutâ, Somnum subrepere clam, furentemque Dolorem in argutis cœteroquin Articulorum Fibrillis, tanquam Papavere aut Opio assopiri.

FINIS.

De de qui volat. gc. — — Stile — — Lebetrost — — Witten
De fonticulis — — — Albino — — Orklob — — Franc. ad
De ovis falsabilibus — — Francus — — Richier — — Heide
Positiones medicae variae — — Major — — Asperom — — Kilia.

